

**GMINNY PROGRAM
REWITALIZACJI GMINY
CIESZKÓW**

Spis treści

WSTĘP	2
I. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	4
I.1. Obszar rewitalizacji w gminie Cieszków	4
I.2. Charakterystyka obszaru rewitalizacji	4
II. PROCES REWITALIZACJI	8
II.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji	8
II.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji	8
II.3. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	9
II.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze uzupełniającym	12
III. ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM PROGRAMU REWITALIZACJI	15
III.1. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	15
III.2. Szacunkowe ramy finansowe	17
III.3. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji	18
III.3.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji	18
III.3.2. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji	19
III.4. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji	19
III.5. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji	20
IV. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY	23
V. ODNIESIENIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LOKALNEGO	25
V.1. Określenie zmian w uchwałach	25
V.2. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	25
V.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji	25
V.4. Zapisy wynikające z art. 166 ust. 1 Prawo wodne	25
Spis tabel	26
Załącznik – Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	27

WSTĘP

Podstawę prawną dla opracowania niniejszego Programu stanowi ustawa o rewitalizacji. Dokument programuje przedsięwzięcia rozwojowe na obszarze rewitalizacji określonym w uchwale nr LVII/344/23 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 6 lipca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2023 r., poz. 4350). Prace nad dokumentem rozpoczęły się na mocy uchwały nr LVIII/351/23 Rady Gminy w Cieszkowie z dnia 5 września 2023 r.

Gminny Program Rewitalizacji zawiera następujące elementy, wynikające wprost z ustawy o rewitalizacji:

- szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze,
- opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych,
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk,
- opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
 - listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji,
 - charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań,
- mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych,
- opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu,
- system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji,
- określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji,
- wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania,
- wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
 - wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,

- w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji - wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu,
- załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji podlegał także opiniowaniu przez wymienione w ustawie o rewitalizacji podmioty oraz konsultacjom społecznym. *Dalsze zapisy zostaną uzupełnione po zakończeniu tych procedur.*

I. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

I.1. Obszar rewitalizacji w gminie Cieszków

Wyznaczając zasięg obszaru rewitalizacji, kierowano się następującymi przesłankami, wynikającymi wprost z ustawy o rewitalizacji:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Z tego względu jako obszar rewitalizacji wybrano część obszaru zdegradowanego obejmującą fragment miejscowości Cieszków z ulicami: Akacjowa, Aleja Sportowa, Bolesława Chrobrego, Grunwaldzka, Kolejowa, Krotoszyńska, Rynek, Tadeusza Kościuszki, Władysława Sikorskiego. Obszar rewitalizacji gminy Cieszków zamieszkiwany jest łącznie przez **1216 osób, tj. 25,83% ogółu mieszkańców** gminy. Jego powierzchnia zajmuje łącznie **119,7 ha, tj. 1,18 % powierzchni gminy**.

Tabela 1 Zestawienie wskaźników dla gminy i obszaru oraz podobszarów rewitalizacji w gminie Cieszków.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	18,89	20,99
Udział bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy [%]	2,46	1,86
Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle mieszkańców [%]	1,38	1,23
Udział bezrobotnych po 50. r.ż. w ogóle mieszkańców [%]	0,68	0,61
Osoby korzystające z pomocy społecznej (ogółem) na 1000 mieszkańców	72,45	84,63
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	16,78	25,21
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	47,90	36,28
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	163,80	137,99
Kanalizacja [tak/nie]	częściowo	tak
Udział budynków opalanych paliwami stałymi (węgiel i węglopodobne) w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%]	1,96	2,80
Udział budynków wpisanych do rejestru zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych w gminie Cieszków [%]	1,96	4,15

Źródło: opracowanie własne.

I.2. Charakterystyka obszaru rewitalizacji

W gminie Cieszków, jak również na obszarze rewitalizacji, ma miejsce zjawisko starzenia się społeczeństwa: spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Powoduje to konieczność organizacji systemu wsparcia oraz zabezpieczenia niezbędnych potrzeb osób w wieku poprodukcyjnym, takich jak usługi opiekuńcze, oferta spędzania czasu wolnego czy aktywizowanie osób w dobrym stanie zdrowia i zachęcaniu np. do działań wolontariackich. Należy też zauważyć, że osoby starsze częściej są dotykane przez różnego rodzaju przewlekłe i ciężkie schorzenia. *Związane z leczeniem wydatki pochłaniają sporą część zasobów*

finansowych osób, rodzin i zmuszają do ubiegania się o wsparcie społeczne, co wyraźnie widać w statystyce GOPS. Rozwiązywanie problemów zdrowotnych jest w wielu wypadkach zależne od wsparcia oferowanego przez pomoc społeczną. W przypadku osób samotnych taka pomoc jest jedyną możliwością poprawy stanu zdrowia lub zmniejszenia odczuwanych dolegliwości. (...) jednym z problemów mieszkańców Gminy Cieszków jest niepełnosprawność, powodująca znaczące ograniczenie w pełnieniu ról społecznych. Skutki niepełnosprawności utrudniają codzienne funkcjonowanie, zatrudnienie, zarabkowanie. Problemy osób niepełnosprawnych, a ściślej ich rozwiązywanie wymagają sporych nakładów finansowych na likwidację barier społecznych, komunikacyjnych, rehabilitację i przystosowanie się do nowej sytuacji życiowej w związku z istotnymi ograniczeniami.¹

Analiza natężenia problemów społecznych Gminy Cieszków pozwala stwierdzić, że jednym z najdotkliwiej odczuwanych problemów jest trudna sytuacja finansowa i brak środków do życia na poziomie umożliwiającym pełne zaspokojenie niezbędnych potrzeb. Zjawisko to definiowane jest w systemie pomocy społecznej jako ubóstwo. Brak dochodów lub dochody nie wystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, to także przyczyny trudności w innych sferach życia społecznego, zwłaszcza w kwestiach zdrowotnych i edukacyjnych. Brak środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych należy traktować priorytetowo. Jest to bowiem problem, który wpływa na jakość życia mieszkańców oraz ogranicza możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego. Problemem powiązanim z ubóstwem jest bezrobocie. Brak zatrudnienia wpływa na wysokość dochodów mieszkańców, co pozostaje w ścisłej korelacji z problemem ubóstwa. Brak zatrudnienia to brak dochodów, brak dochodów to trudności w zaspokajaniu życiowych potrzeb oraz ograniczenie możliwości inwestowania w edukację, zmianę lub podwyższanie kwalifikacji niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Konkluzja jest taka, że bezrobocie i ubóstwo pozostawiają osoby i rodziny w zamkniętym kręgu możliwości zmiany swojej sytuacji.² Co prawda na obszarze rewitalizacji poziom bezrobocia jest niższy niż średnio w gminie, jednak wyższy jest poziom bezrobocia długotrwałego. Oznacza to, że niektóre osoby od często wielu lat (minimalny czas pozostawania bez zatrudnienia, aby mówić o bezrobociu długotrwałym, to rok) nie są w stanie znaleźć swojego miejsca na rynku pracy, co często też wiąże się z wiekiem, niedostosowaniem kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy czy trudnościami z nabyciem nowych kwalifikacji i umiejętności.

Analiza danych statystycznych wskazuje na wyższy niż średnio w gminie poziom przestępczości na obszarze rewitalizacji. Występowanie tego problemu potwierdzają również wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego w ramach przygotowania strategii rozwiązywania problemów społecznych, w którym bezpieczeństwo publiczne zostało ocenione negatywnie. Jako działania zaradcze respondenci wskazywali zwiększenie liczby patroli policyjnych oraz montaż monitoringu, w tym kamer na przejściach dla pieszych. Pokazuje to, że najmniejsze poczucie bezpieczeństwa występuje w obrębie przestrzeni publicznych i najprawdopodobniej dotyczy to aktów wandalizmu czy spożywania alkoholu w miejscach publicznych. Znajduje to swoje uzasadnienie również w kontekście wyznaczonego obszaru rewitalizacji, który obejmuje centralną część Cieszkowa, w tym ulice z dużym natężeniem ruchu samochodowego (droga krajowa) czy skwer.

Na obszarze rewitalizacji występuje niski poziom nauczania, który znalazł odzwierciedlenie w słabych wynikach egzaminu ósmoklasisty. We wspomnianym powyżej badaniu ankietowym pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół, co pozwala wiązać słabe wyniki egzaminów z opisywanymi powyżej problemami, jak ubóstwo, bezrobocie i wreszcie ograniczenie aktywności osób dotkniętych tymi

¹Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cieszków na lata 2021-2030, s. 39.

² Tamże, s. 38-39.

problemami. Dodatkowo również młodzież dotknięta jest problemami uzależnień – nie tylko od środków psychoaktywnych, ale coraz częściej także behawioralnymi.

Wśród podmiotów gospodarczych przeważają te zatrudniające maksymalnie 9 pracowników, czyli generalnie działalności gospodarcze osób fizycznych. Ich sytuacja rynkowa jest mniej stabilna, ponieważ trudniej im dywersyfikować działalność. To zaś przyczynia się do ich słabszej kondycji rynkowej i może powodować zamykanie istniejących firm, a tym samym – zmniejszenie poziomu przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji. Co ważniejsze, dzieje się to pomimo faktu, iż obszar rewitalizacji obejmuje centralną część miejscowości. Dodatkowo Cieszków położony jest przy granicy województwa dolnośląskiego i wielkopolskiego. Z jednej strony więc stanowi peryferyjny obszar Dolnego Śląska, a z drugiej – konkuruje z gminą Zduny w województwie wielkopolskim, która jest większa i z tego względu posiada większą ofertę usług. Ze względu na położenie gminy Cieszków w dolinie Baryczy, zaliczonej do obszarów cennych przyrodniczo, w powiecie milickim nie funkcjonują większe zakłady przemysłowe, które mogłyby dawać zatrudnienie mieszkańcom gminy, a także byłyby kooperantami dla małych przedsiębiorstw.

Ze względu na wspomniane powyżej położenie gminy w obrębie obszarów chronionych, posiada ona potencjał do rozwoju turystyki lokalnej w oparciu o walory przyrodnicze. Istotne jest, aby całokształt polityk publicznych gminy uwzględniał ten potencjał i przyczyniał się do jego dalszego wzmacniania. Z tego względu istotne jest prowadzenie działań dotyczących obiektów i przestrzeni publicznych celem zmniejszania ich negatywnej presji na środowisko. Jednym z kierunków działań powinno być dalsze ograniczanie liczby źródeł ciepła opierających się na węglu, których udział na obszarze rewitalizacji jest wyższy niż średnio w gminie. Ograniczanie negatywnych skutków korzystania z pieców węglowych może też dodatkowo zachodzić przez rozwijanie terenów zielonych, itp.

Na obszarze rewitalizacji jest wyższy udział obiektów zabytkowych. W obecnym układzie urbanistycznym, w którym zachowały się pierwiastki średniowieczne czytelny jest historyczny podział na dawne osiedle zamkowe i miasteczko o funkcjach regionalnego ośrodka rolniczego. Zachodnia pierzeja rynku to centrum dawnej osady targowej. W miejscowości wyznaczono strefę A ochrony konserwatorskiej, obejmującą założenie pałacowo-parkowe oraz przyległą zabudowę wraz z kościołami parafialnym i pomocniczym, w tym cmentarze – obecnie nieużytkowany przy kościele parafialnym, miejsce cmentarne przy ul. Waryńskiego, rodowy w lesie na południowy-wschód od Cieszkowa i poewangelicki przy drodze w kierunku Krotoszyna. W ramach tej strefy znajduje się również strefa OW obserwacji archeologicznej, tj. zespół pałacowo-parkowy i zabudowa sąsiednich ulic. Ponadto występuje tu strefa ekspozycji E, roztaczająca się w kierunku centralnej części miejscowości z miejsca, w którym krzyżują się linia kolejowa Wrocław-Krotoszyn i droga z Cieszkowa do Biadaszki.³ Bogactwo obiektów zabytkowych oraz zachowanie historycznego układu miejscowości posiada walor turystyczny w kontekście wzrostu popularności turystyki lokalnej, budowy tożsamości lokalnej wśród mieszkańców. Jednak utrzymanie wartości kulturowej tego obszaru wymaga znacznych środków finansowych i prac modernizacyjnych, tym bardziej, że znaczna część budynków znajduje się w złym stanie technicznym.

Podsumowując, można wyodrębnić następujące wyzwania występujące na obszarze rewitalizacji:

- problem starzenia się społeczeństwa, który wymaga zapewnienia odpowiednich usług opiekuńczych, pielęgnacyjnych oraz oferty spędzania czasu wolnego czy aktywizujących tę grupę,
- wyższy poziom bezrobocia długotrwałego niż średnio w gminie,

³Studium środowiska kulturowego gminy Cieszków powiat milicki, woj. dolnośląskie, s. 39.

- wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców, świadcząca o braku samodzielności znacznej części osób,
- wyższy poziom przestępczości, związany z występowaniem problemu spożywania alkoholu w miejscach publicznych czy zagrożeniami w ruchu drogowym,
- słabsze wyniki uczniów osiągane na egzaminie ósmoklasisty,
- niższy niż średnio w gminie poziom przedsiębiorczości,
- wysoki udział budynków ogrzewanych węglem, mający negatywny wpływ na środowisko, zdrowie mieszkańców oraz utrzymanie zabytkowej tkanki,
- wysoki udział zabytków w złym stanie technicznym.

Prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji powinno przełożyć się na osiągnięcie pozytywnych efektów przede wszystkim ze względu na duży potencjał tego obszaru. Obejmuje on centralną część Cieszkowa, będącego główną miejscowością gminy. Mimo wiejskiego „statusu” pełni on istotną rolę jako ośrodek administracyjny, handlowy i usługowy gminy. Pomocy społecznej udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszkowie, którego kadra posiada bogate doświadczenie w ubieganiu się i realizowaniu projektów społecznych, również z dofinansowaniem środków zewnętrznych. Rozwój turystyki lokalnej podnosi atrakcyjność gminy, a także samego Cieszkowa, w którego centrum znajdują się liczne obiekty zabytkowe. Zwiększona liczba turystów (nawet odwiedzających gminę tylko w ramach jedno- czy dwudniowych wyjazdów) przekłada się na większe dochody osób oferujących usługi noclegowe, gastronomiczne czy po prostu lokalnych placówek usługowych i handlowych. Fragment obszaru rewitalizacji na północ od ul. Grunwaldzkiej obejmuje znaczną część budynków użyteczności publicznej oraz przestrzeń publiczną, do których równy dostęp mają wszyscy mieszkańcy i które mogą być wykorzystywane na potrzeby realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

II. PROCES REWITALIZACJI

II.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji

OBSZAR REWITALIZACJI W GMINIE CIESZKÓW SKUPIA LOKALNE ŻYCIE SPOŁECZNE, PRZYCIĄGA MIESZKAŃCÓW CAŁEJ GMINY ORAZ TURYSTÓW. JEGO MIESZKAŃCY TO OSOBY AKTYWNE, DUMNE ZE SWOJEGO MIEJSCA ZAMIESZKANIA, ANGAŻUJĄCE SIĘ W ŻYCIE PUBLICZNE I WZAJEMNIE SOBIE POMAGAJĄCE. CHĘTNIE KORZYSTAJĄ Z PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, KTÓRE ZAGOSPODAROWANO W SPOSÓB DOGODNY DLA OSÓB Z RÓŻNYMI POTRZEBAMI. NADANO IM NOWE FUNKCJE POPRZECZ NASADZENIA ZIELENI I MODERNIZACJĘ OKOLICZNYCH OBIEKTÓW O DUŻYM ZNACZENIU KULTUROWYM I WYKORZYSTYWANYM DO REALIZACJI CELÓW SPOŁECZNYCH. LOKALNA INFRASTRUKTURA JEST DOSTOSOWANA DO POTRZEB OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI.

II.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji

Cel strategiczny I –WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Kierunki działań:

- Aktywizacja osób starszych i włączanie ich do wspólnoty lokalnej.
- Wspieranie osób potrzebujących poprzez kreowanie w nich aktywnej postawy życiowej.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i dostosowywanie ich do potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy.
- Poprawa warunków działania i oferty edukacyjnej placówek oświatowych.
- Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.

Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ

Kierunki działań:

- Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.
- Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami.
- Modernizacja obiektów publicznych służących rozwojowi pełnionych przez nie funkcji oraz poprawie jakości pracy.
- Rozwój terenów publicznych pod kątem potrzeb mieszkańców oraz adaptacji do zmian klimatu.

II.3. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekt P1	
Nazwa projektu	Przebudowa Klubu Strażaka wraz z otoczeniem
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Cieszków
Zakres realizowanych działań	Projekt obejmuje: przebudowę i rozbudowę budynku OSP – Klubu Strażaka, budowę parkingu, wymianę wysokoemisyjnego źródła ciepła, wymianę dachu oraz modernizację instalacji centralnego ogrzewania.
Lokalizacja	ul. Chrobrego 11, Cieszków
Szacowana wartość	450 000,00 zł
Źródła finansowania	środki własne gminy, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, PROW 2021-2027
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	OSP w gminach wiejskich są bardzo istotnymi organizacjami, które – poza pełnieniem funkcji związanych z bezpieczeństwem ludności – realizują liczne zadania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną. Działania te są skierowane do szerokich grup mieszkańców, niezależnie od wieku, oraz często dostępne są nieodpłatnie. Z tego względu ważne jest wspieranie infrastruktury należącej do stowarzyszenia OSP. Przebudowa obiektu pozwoli na zwiększenie częstotliwości korzystania z niego, dzięki zyskaniu nowych funkcji. Budowa parkingu przełoży się na poprawę nawierzchni przed obiektem, po której poruszają się wozy strażackie wyjeżdżające do akcji gaśniczych i ratunkowych, ale także ułatwi poruszanie się pieszym poprzez wyrównanie nawierzchni. Pozostałe prace pozwolą na zmniejszenie liczby pieców węglowych na obszarze rewitalizacji, a w efekcie poprawę jakości powietrza.
Cel(-e) projektu	Projekt realizuje cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunki działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców; Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami; Modernizacja obiektów publicznych służących rozwojowi pełnionych przez nie funkcji oraz poprawie jakości pracy.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Powierzchnia parkingu – 379,88 m ² Powierzchnia zmodernizowanego obiektu – 215,80 m ² * * * Protokół odbioru Dokumentacja projektowa

Projekt P2	
Nazwa projektu	Rewaloryzacja Parku w Cieszkowie
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Cieszków
Zakres realizowanych działań	Zasięg projektu jest szeroki i obejmuje: modernizację obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie parku, uporządkowanie i zagospodarowanie terenu (zielona architektura), wykonanie oświetlenia parkowego, modernizację ścieżek spacerowych, utworzenie ścieżki edukacyjnej, montaż elementów małej architektury oraz modernizację zbiorników wodnych.
Lokalizacja	ul. Chrobrego, dz. Nr 310/6 AM-2, Cieszków
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł
Źródła finansowania	środki własne gminy, Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PROW 2021-2027
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Obszar rewitalizacji to nie tylko centrum Cieszkowa, ale również centrum funkcjonalne całej gminy. Z racji pełnionych funkcji i zlokalizowanych tu obiektów, gromadzi ono znaczną część ludzi – zarówno mieszkańców gminy, jak i osoby przyjezdne. Park może się zatem stać miejscem spotkań mieszkańców czy odwiedzin turystów. Dzięki stworzeniu ścieżki edukacyjnej będzie można organizować tu różne spacer historyczne, wpływające na tożsamość lokalną mieszkańców. Ponadto ze względu na wysoki udział pieców węglowych na obszarze rewitalizacji, pociągający za sobą negatywne zjawisko w postaci złej jakości powietrza, ważne jest rozwijanie terenów zielonych, przyczyniających się do absorpcji dwutlenku węgla i innych negatywnych dla zdrowia ludzkiego związków. Rozwój terenów zielonych to także lepsze dostosowanie przestrzeni do zmian klimatu – w tym wypadku dodatkowo przez rozwój i usprawnienie małej retencji.
Cel(-e) projektu	Projekt realizuje cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunki działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców; Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami; Rozwój terenów publicznych pod kątem potrzeb mieszkańców oraz adaptacji do zmian klimatu.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Powierzchnia parku – 4,67 ha. * * * Protokół odbioru Dokumentacja projektowa

Projekt P3	
Nazwa projektu	Poprawa warunków pracy i kwalifikacji pracowników pomocy społecznej
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszkowie
Zakres realizowanych działań	Projekt zakłada remont budynku użytkowanego przez GOPS: wymianę pokrycia dachowego, odwodnienie i termomodernizację, montaż instalacji fotowoltaicznej, wyłożenie podjazdu kostką, montaż podnośnika pionowego, wymianę bramy wjazdowej i furtki. Ponadto planuje się część szkoleniową, która przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa osobistego pracowników socjalnych podczas wykonywania czynności zawodowych.
Lokalizacja	ul. Sikorskiego 45, Cieszków
Szacowana wartość	400 000,00 zł
Źródła finansowania	środki własne gminy, Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej, bezrobocie, niski poziom bezpieczeństwa publicznego oraz duży udział pieców węglowych wpływających negatywnie na jakość powietrza. Część projektu odnosząca się do szkoleń pracowników GOPSu przyczyni się do podniesienia ich bezpieczeństwa, a tym samym lepszego i efektywniejszego wykonywania przez nich obowiązków służbowych. Z kolei dzięki pracom remontowym zarówno dotyczącym samego budynku, jak i przestrzeni wokół niego, zwiększy się dostępność do GOPSu dla osób z niepełnosprawnościami czy różnego rodzaju ograniczeniami ruchowymi, zmniejszy się emisyjność obiektu, a więc presja na środowisko.
Cel(-e) projektu	Projekt realizuje cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunki działania: - Wspieranie osób potrzebujących poprzez kreowanie w nich aktywnej postawy życiowej; Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i dostosowywanie ich do potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy; - Aktywni i zintegrowani mieszkańcy; II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunki działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców; Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba zmodernizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji - 1. * * * Protokół odbioru Dokumentacja projektowa
--	---

II.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze uzupełniającym

Projekt U1	
Nazwa projektu	Modernizacja budynku Gminnego Centrum Kultury w Cieszkowie
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Cieszków
Zakres realizowanych działań	Projekt zakłada przebudowę kotłowni z wymianą źródła ciepła, remont pomieszczeń socjalnych i zaplecza kuchennego oraz modernizację instalacji elektrycznej i centralnego ogrzewania. Dzięki jego realizacji zmniejszy się liczba nieekologicznych źródeł ciepła wykorzystywanych na obszarze rewitalizacji, a także zwiększy się funkcjonalność obiektu, z którego korzysta rocznie około 2,5 tys. osób.
Projekt U2	
Nazwa projektu	Przebudowa sceny na boisku w Cieszkowie
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Cieszków
Zakres realizowanych działań	W ramach przebudowy sceny zlokalizowanej na boisku sportowym przy Alei Sportowej, przewidziano m.in. jej rozbudowę o pomieszczenia socjalne oraz modernizację instalacji elektrycznej i nagłośnienia. Dzięki temu obiekt zyska nowe funkcjonalności, będzie mógł być częściej wykorzystywany do organizacji różnorodnych wydarzeń kulturalnych czy sportowych, skierowanych do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i gminy.
Projekt U3	
Nazwa projektu	Wymiana oświetlenia w Cieszkowie
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Cieszków
Zakres realizowanych działań	Zadanie polega na wymianie oświetlenia ulicznego na energooszczędne LED (około 20 lamp) oraz montaż lamp solarnych (około 6 nowych). Poza oczywistymi efektami ekonomicznymi w postaci oszczędności finansowych, istotny będzie pozytywny wpływ na środowisko dzięki zastosowaniu OZE czy zmniejszeniu zużycia prądu, w dużej mierze pozyskiwanego z elektrowni węglowych. Projekt dotyczy całego obszaru rewitalizacji, ale może być realizowany według potrzeb także w całej miejscowości Cieszków.

Projekt U4	
Nazwa projektu	Budowa parkingów rowerowych Bike&Ride
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Cieszków
Zakres realizowanych działań	Zaplanowano budowę zadaszonych wiat rowerowych, stojaki rowerowe z około 10 miejscami każdy oraz wykonanie tablic informacyjnych. Trzy parkingi rowerowe powstaną w lokalizacjach, w których dostrzec można dużą liczbę stawianych rowerów, tj. ul. Kolejowa (ze względu na bliskość stacji kolejowej), ul. Grunwaldzka – przy szkole podstawowej (duża liczba uczniów korzystających z rowerów) oraz Rynek (gdzie poza mieszkańcami z rowerów korzystają także turyści). Projekt przyczyni się do promocji zdrowego i ekologicznego środka transportu, jakim jest rower oraz przełoży się na wygodę korzystania z niego dla mieszkańców przede wszystkim obszaru rewitalizacji. Ograniczenie liczby samochodów np. podjeżdżających pod stację kolejową czy szkołę przełoży się w oczywisty sposób na poprawę jakości powietrza na obszarze rewitalizacji.
Projekt U5	
Nazwa projektu	Modernizacja placu zabaw i budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Cieszkowie
Zakres realizowanych działań	Projekt przewiduje montaż nowych urządzeń do zabawy, usunięcie przestarzałych i niebezpiecznych zabawek, montaż elementów małej architektury i wykonanie nasadzeń zieleni. Plac zabaw będzie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki wykonaniu tych prac zwiększy się poziom bezpieczeństwa użytkowników, funkcjonalność terenu oraz powstanie większa przestrzeń do integracji mieszkańców. Również w ramach budowy boiska planuje się montaż niezbędnych urządzeń sportowych oraz nasadzenia zieleni. Projekt przysłuży się zwiększeniu liczby miejsc, w których można organizować zawody lub inne wydarzenia sportowe, skierowane do mieszkańców przede wszystkim obszaru rewitalizacji.
Projekt U6	
Nazwa projektu	Jak dobrze mieć sąsiada
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszkowie, organizacje pozarządowe

Zakres realizowanych działań	Usługi sąsiedzkie będą obejmować pomoc i wsparcie osób starszych samotnych, niesamodzielnych w podstawowych czynnościach. Będzie to m.in.: bezpośrednia pomoc w miejscu zamieszkania związana z praniem, porządkowaniem, realizacja działań pomocowych poza domem, jak: wizyta u lekarza, sprawy urzędowe, spacer, odwiedziny w szpitalu, pomoc przy robieniu zakupów, informowanie najbliższych lub odpowiednich służb o pilnych potrzebach czy pogorszeniu się stanu zdrowia. Projekt obejmie 15 osób z obszaru rewitalizacji.
Projekt U7	
Nazwa projektu	Sukces na wyciągnięcie ręki
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Cieszkowie
Zakres realizowanych działań	W projekcie przewidziano realizację bezpłatnych zajęć dodatkowych: Spotkania z królową nauk, Laboratoria przyrodnicze, Język angielski, Warsztaty kodowania, Przedsiębiorczość z wykorzystaniem gier planszowych, Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, Wycieczki do centrów edukacyjnych, Pokazy naukowe, Warsztaty Laboratorium Robotyki, Warsztaty Laboratorium Elektroniki, Półkolonie Laboratorium Naukowe.

III. ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM PROGRAMU REWITALIZACJI

III.1. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane zostały do realizacji przede wszystkim na obszarze rewitalizacji. W przypadku projektu wymiany oświetlenia drogowego na energooszczędne dopuszcza się jego realizację również poza obszarem. W sposób naturalny dodatkowe zajęcia w szkole podstawowej będą dopuszczały udział uczniów spoza obszaru – jednak przy zachowaniu ich pierwszeństwa w zgłoszeniach do projektu. Podobnie wygląda sytuacja z usługami sąsiedzkimi, w którym to przypadku zakłada się, że osobami świadczącymi wsparcie mogą być również mieszkańcy pozostałej części gminy. Jest to niezbędne, aby zapobiec rozwijaniu się problemów społecznych w innych częściach Cieszkowa oraz gminy, a jednocześnie pozwoli na większą integrację wśród mieszkańców.

Zaprojektowane przedsięwzięcia realizowane będą przede wszystkim w przestrzeniach i obiektach publicznych, do których wszyscy mieszkańcy mają równy dostęp. Planowane prace modernizacyjne i remontowe obiektów, a także rozwój przestrzeni publicznych przyczynią się do zwiększenia ich dostępności np. dla osób z niepełnosprawnościami, matek z dziećmi w wózkach, itp. Nadanie im nowych funkcji czy rozbudowa tych miejsc zwiększy liczbę korzystających z nich osób.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w sposób bezpośredni lub pośredni realizują założone cele strategiczne oraz odpowiadające im kierunki działań, pozwalając na osiągnięcie obrazu obszaru rewitalizacji określonego w wizji.

Tabela 2 Realizacja celów procesu rewitalizacji przez przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Oddziaływanie bezpośrednie	Oddziaływanie pośrednie
P1. Przebudowa Klubu Strażaka wraz z otoczeniem	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunki działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców; Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami; Modernizacja obiektów publicznych służących rozwojowi pełnionych przez nie funkcji oraz poprawie jakości pracy.	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunki działania: Aktywizacja osób starszych i włączanie ich do wspólnoty lokalnej; Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.
P2. Rewaloryzacja Parku w Cieszkowie	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunki działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców; Dostosowanie obiektów i	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunek działania: Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.

	przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami; Rozwój terenów publicznych pod kątem potrzeb mieszkańców oraz adaptacji do zmian klimatu.	
P3. Poprawa warunków pracy i kwalifikacji pracowników pomocy społecznej	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunek działania: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i dostosowywanie ich do potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy. Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami.	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunki działania: Wspieranie osób potrzebujących poprzez kreowanie w nich aktywnej postawy życiowej; Aktywni i zintegrowani mieszkańcy. Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunki działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.
U1. Modernizacja budynku Gminnego Centrum Kultury w Cieszkowie	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunki działania: Aktywizacja osób starszych i włączanie ich do wspólnoty lokalnej; Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.
U2. Przebudowa sceny na boisku w Cieszkowie	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunek działania: Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.
U3. Wymiana oświetlenia w Cieszkowie	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Rozwój terenów publicznych pod kątem potrzeb mieszkańców oraz adaptacji do zmian klimatu.	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami
U4. Budowa parkingów rowerowych Bike&Ride	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Rozwój terenów publicznych pod kątem potrzeb mieszkańców oraz adaptacji do zmian klimatu.	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i

		infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.
U5. Modernizacja placu zabaw i budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej	Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunki działania: Rozwój i dostosowanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców; Poprawa warunków działania i oferty edukacyjnej placówek oświatowych.	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunek działania: Aktywni i zintegrowani mieszkańcy. Cel strategiczny II - EKOLOGICZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ, kierunek działania: Dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami.
U6. Jak dobrze mieć sąsiada	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunki działania: Aktywizacja osób starszych i włączanie ich do wspólnoty lokalnej; Wspieranie osób potrzebujących poprzez kreowanie w nich aktywnej postawy życiowej; Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.	nie dotyczy – przedsięwzięcie ma charakter społeczny i ukierunkowane jest na rozwiązywanie konkretnych, zdiagnozowanych problemów.
U7. Sukces na wyciągnięcie ręki	Cel strategiczny I - WYSOKA SAMODZIELNOŚĆ I WSPÓŁPRACA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, kierunek działania: Poprawa warunków działania i oferty edukacyjnej placówek oświatowych.	nie dotyczy – przedsięwzięcie ma charakter społeczny i ukierunkowane jest na rozwiązywanie konkretnych, zdiagnozowanych problemów.

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Cieszków w pewnym stopniu rozpoczęła już prowadzenie procesu rewitalizacji, opracowując Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2017-2022. Dokument ten jednak służył przede wszystkim możliwości pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej na realizację wybranych projektów rewitalizacyjnych. Ze względu na dużą konkurencję w aplikowaniu o te środki oraz ograniczone możliwości budżetu gminy Cieszków (tym samym ograniczone możliwości zapewnienia wymaganego wkładu własnego) nie udało się zrealizować wielu z zaplanowanych projektów, a cele rewitalizacji pozostały – w nieco zmienionym kształcie – zachowane również w obecnym dokumencie. Podobnie jak podtrzymano konieczność realizacji niektórych z zaplanowanych wówczas przedsięwzięć.

III.2. Szacunkowe ramy finansowe

Przedsięwzięcie	Szacunkowa wartość [zł]	Środki publiczne [zł]	Środki prywatne [zł]
P1. Przebudowa Klubu Strażaka wraz z otoczeniem	450 000,00	450 000,00	0,00

P2. Rewaloryzacja Parku w Cieszkowie	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
P3. Poprawa warunków pracy i kwalifikacji pracowników pomocy społecznej	400 000,00	400 000,00	0,00
U1. Modernizacja budynku Gminnego Centrum Kultury w Cieszkowie	350 000,00	350 000,00	0,00
U2. Przebudowa sceny na boisku w Cieszkowie	200 000,00	200 000,00	0,00
U3. Wymiana oświetlenia w Cieszkowie	360 000,00	360 000,00	0,00
U4. Budowa parkingów rowerowych Bike&Ride	60 000,00	60 000,00	0,00
U5. Modernizacja placu zabaw i budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej	585 500,00	585 500,00	0,00
U6. Jak dobrze mieć sąsiada	140 000,00	140 000,00	0,00
U7. Sukces na wyciągnięcie ręki	440 000,00	440 000,00	0,00

III.3. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

III.3.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji

Ze względu na powszechny dostęp do internetu gmina komunikuje się z mieszkańcami oraz zainteresowanymi prowadzeniem w niej działalności podmiotami przede wszystkim za pośrednictwem swojej strony internetowej. Niedawno została ona zmieniona i przede wszystkim spełnia obecnie wymagania dotyczące dostępności.

Pierwszym krokiem włączenia mieszkańców było przedstawienie projektu uchwały rady gminy o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Cieszków. Konsultacje społeczne zostały ogłoszone Obwieszczeniem Wójta Gminy Cieszków (FZ.271.2.22.2022) na 7 dni przed rozpoczęciem procesu. Prowadzono je w terminie 17 maja – 16 czerwca 2023 r. w postaci:

- e-formularza dostępnego w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej cieszkow.pl w zakładce Mieszkaniec/Konsultacje społeczne,
- zgłaszania uwag za pośrednictwem poczty elektronicznej,
- zgłaszanie uwag na formularzu do pobrania w Urzędzie Gminy, ze strony internetowej cieszkow.pl lub Biuletynu Informacji Publicznej i przekazanie go do Urzędu Gminy lub na adres skrzynki e-mailowej,
- zgłaszanie uwag telefonicznie pod wskazanym numerem telefonu lub osobiście we wskazanym pokoju służbowym,
- zgłaszanie uwag w ramach debaty w Urzędzie Gminy.

Informacje dotyczące konsultacji społecznych pojawiły się na stronach internetowych, w tym BIP-ie, w mediach społecznościowych gminy Cieszków oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy. Z procesu konsultacji powstał raport opublikowany m.in. na stronie internetowej gminy.

Po podjęciu przez Radę Gminy uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz następnie uchwały o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Cieszków na lata 2023-2030, Wójt Gminy Cieszków wydał obwieszczenie, w którym zawiadomił o tym fakcie. Jednocześnie interesariusze zostali zaproszeni do składania swoich pomysłów przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez opublikowanie ogłoszenia wraz z fiską projektową. Swoje propozycje zgłosili przede wszystkim pracownicy Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych oraz lokalnej organizacji społecznej.

Kolejne konsultacje społeczne dotyczyły projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Przedmiotowe konsultacje przeprowadzono w okresie od 24 listopada 2023 roku do 27 grudnia 2023 roku. W trakcie konsultacji zbierano uwagi w postaci elektronicznej, papierowej, poprzez przekazanie uwag ustnych z wykorzystaniem dedykowanego numeru. Zorganizowano również spotkanie otwarte w dniu 12 grudnia 2023r. W trakcie konsultacji nie wniesiono uwag do dokumentu.

III.3.2. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Informacje na temat etapów realizacji procesu rewitalizacji będą przekazywane szerokiej rzeszy interesariuszy przy wykorzystaniu różnorodnych metod komunikacji. Powstanie zakładka na oficjalnej stronie internetowej gminy, w której zamieszczane będą bieżące informacje o rewitalizacji, w tym realizowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych czy sprawozdania z realizacji Programu.

Ze względu na to, że metody konsultacji społecznych zastosowane na etapie podejmowania uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji okazały się skuteczne, będą stosowane także w trakcie procesu wdrażania zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Przewiduje się zbieranie opinii mieszkańców w zakresie realizacji konkretnych projektów zarówno w formie spotkań bezpośrednich, jak i przy wykorzystaniu innych narzędzi. Jednym z nich będą z pewnością media społecznościowe, które cieszą się ogromną popularnością wśród osób w różnym wieku, a także pozwalają na szybką wymianę opinii.

Stałą formą współdecydowania i włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji będzie Komitet Rewitalizacji. W uchwale dotyczącej powołania i funkcjonowania KR zostaną zawarte zapisy zabezpieczające udział w tym ciele przedstawicieli mieszkańców, którzy stanowić będą większą część jego składu. Spotkania odbywać się będą co najmniej raz w roku (w związku z zaangażowaniem KR w proces oceny realizacji GPR), przy czym nie wyklucza się organizowania dodatkowych spotkań wedle potrzeb.

III.4. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji

Aparat urzędniczy gminy Cieszków nie jest rozbudowany, przez co trudno obciążyć jedną wybraną komórkę organizacyjną zadaniami związanymi z wdrażaniem zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Za zarządzanie - koordynację i zapewnienie spójności procesu odpowiada Wójt Gminy Cieszków, natomiast w jego imieniu kompetencje te realizować będzie referat właściwy ds. rozwoju (obecnie: Referat rozwoju, nieruchomości i środowiska). Osoby te będą zarówno inicjowały realizację

poszczególnych przedsięwzięć, jak i zbierały informacje o poziomie ich realizacji. Ponadto na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych niezbędna będzie współpraca i dokonywanie uzgodnień z różnymi instytucjami.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji realizowane więc będzie w ramach zadań i obowiązków pracowników Urzędu Gminy Cieszków. Nie będzie to generowało dodatkowych kosztów, gdyż nawet funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji nie wiąże się z ich ponoszeniem - uczestnictwo w pracach tego ciała ma charakter społeczny. Gmina Cieszków posiada doświadczenie w zarządzaniu procesem rewitalizacji zdobyte podczas realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Cieszków na lata 2017-2022”.

Zadania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji obejmują cały horyzont jego obowiązywania, tj. do 2030 r. Zakłada się, że wiele z przedsięwzięć rewitalizacyjnych to działania długoterminowe, realizowane w długim okresie, etapami, co ma oczywiście związek z możliwościami budżetowymi (nawet w przypadku pozyskania dofinansowania zewnętrznego, niezbędne jest bowiem zapewnienie wkładu własnego).

Tabela 3 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cieszków na lata 2023-2030.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
P1							
P2							
P3							
U1							
U2							
U3							
U4							
U5							
U6							
U7							

Źródło: opracowanie własne.

III.5. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Monitorowanie zaplanowanych działań jest istotnym punktem realizacji założeń Programu Rewitalizacji w szczególności w ramach śledzenia postępów w czasie, a także stopnia realizacji i obserwacji efektów projektu. Ponadto monitorowanie umożliwi aktualizację założeń planu i wskaże obszary, które wymagają większego zaangażowania i podjęcia dodatkowych działań. Jest to proces polegającym na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego programu, mającym na celu zapewnienie efektywnego wdrażania procesu rewitalizacji.

Monitoring odbywać się będzie w następujący sposób:

- kontrola zaplanowanych przedsięwzięć w czasie,
- kontrola realizacji zadań,
- kontrola jakości wykonywanych zadań,
- monitorowanie wydatkowanych środków, finansowanych poszczególnych zadań.

Służyć temu będzie Karta monitoringu. Dane niezbędne do realizacji monitoringu będą dostarczały komórki merytoryczne i jednostki organizacyjne gminy, ewentualnie - w sytuacji współpracy z innymi podmiotami (gospodarczymi, społecznymi, itp.) - podmioty zewnętrzne. Wnioski zawarte w raporcie monitoringowym powinny zostać uwzględnione w Raporcie o stanie gminy, przygotowywanym corocznie w celu uzyskania przez Wójta wotum zaufania.

Tabela 4 Karta monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.

	Podjęte działania	Planowany okres zakończenia	Poziom zaangażowania prac [%]	Zidentyfikowane problemy	Planowane/ podjęte działania naprawcze	Osiągnięte efekty
P1						
P2						
...						
U1						
...						
U7						

Źródło: opracowanie własne.

Raz na 3 lata realizowana będzie ocena skuteczności Gminnego Programu Rewitalizacji, odnosząca się także do sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na obszarze rewitalizacji. Ocena ta będzie dokonywana z wykorzystaniem wskaźników analizowanych na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Pozwoli ona wychwycić tendencje i zmiany zachodzące na tym obszarze, a przez to także uzupełniać lub zmieniać katalog projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 5 Wskaźniki zmiany na obszarze rewitalizacji.

Wskaźnik	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Kierunek zmiany
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	20,99	↓ ⁴
Udział bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy [%]	1,86	↓
Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle mieszkańców [%]	1,23	↓
Udział bezrobotnych po 50. r.ż. w ogóle mieszkańców [%]	0,61	↓

⁴ W gminie Cieszków podobnie jak w całym kraju – ma miejsce zjawisko starzenia się społeczeństwa. Pożądany kierunek zmiany został określony jako spadkowy, ponieważ celem pośrednim (niewyartykułowanym w dokumencie) jest również zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji (i całej gminy) dla nowych mieszkańców. Ich napływ przyczynić się może natomiast do poprawy wskaźników demograficznych.

Osoby korzystające z pomocy społecznej (ogółem) na 1000 mieszkańców	84,63	↓
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	25,21	↓
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	36,28	↑
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	137,99	↑
Kanalizacja [tak/nie]	tak	bz
Udział budynków opalanych paliwami stałymi (węgiel i węglopodobne) w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%]	2,80	↓
Udział budynków wpisanych do rejestru zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych w gminie Cieszków [%]	4,15	bz. ⁵

Źródło: opracowanie własne.

Każde sprawozdanie (zarówno z monitoringu rocznego, jak i oceny dokonywanej w cyklu trzyletnim) będzie opiniowane przez Komitet Rewitalizacji. W efekcie analiz uzasadnione może się okazać korygowanie zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Propozycja zmian powinna być przedstawiona, przedyskutowana i zaakceptowana przez jak najszersze grono społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji. Aktualizacja GPR związana będzie z przeprowadzeniem pełnej procedury konsultacji społecznych, zgodnie z ustawą o rewitalizacji. W przypadku wskazania konieczności zmiany, Wójt Gminy wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o zmianę GPR, przekazując Radzie także opinię KR. Ponadto procedura ta będzie się wiązać z uzyskaniem opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 ustawy o rewitalizacji oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych zgodnie z tą ustawą. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy Cieszków uchyli uchwałę w sprawie GPR w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.

⁵ W programie przewidziano działania w przestrzeniach zabytkowych, jednak należy mieć na uwadze, że działania wpływać będą na poprawę stanu obiektów zabytkowych lub zwiększenie stopnia ich wykorzystania do realizacji działań rozwojowych.

IV. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

Poniżej wskazano zapisy z innych dokumentów strategicznych gminy Cieszków, z którymi zgodne pozostają zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Cieszków na lata 2021-2030

Obszar rewitalizacji obejmuje obszar strategicznej interwencji OSI 1 Przyjazne Centrum gminy. Projektowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią odpowiedź na określone w strategii rozwoju szanse tego OSI, tj. stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej dla mieszkańców i turystów, zwiększenie wykorzystania rozwiązań niskoemisyjnych poprzez termomodernizacje obiektów, montaż energooszczędnego oświetlenia itp., poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez modernizację infrastruktury. Część z zaplanowanych dla tego OSI przedsięwzięć została ujęta również w obrębie przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- rozwój zieleni urządzonej,
- rewitalizacja Rynku i Parku w Cieszkowie,
- kształtowanie systemu terenów zieleni publicznej w formie parków, skwerów, łąk ekologicznych itp.,
- budowa małej infrastruktury na terenie gminy (ławki, kosze na śmieci, latarnie),
- budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą rowerową,
- modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego,
- montaż OZE opartych na energii słońca, biomasy oraz energii geotermalnej,
- rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej.

Ponadto cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji wpisują się w następujące cele operacyjne zapisane w strategii:

- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w miejscowościach gminy.
- Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu.
- Poprawa warunków i jakości kształcenia.
- Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego.
- Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy.

Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cieszków na lata 2021-2030

Zapisy GPR przyczyniają się do osiągnięcia celu głównego strategii, tj. Zapewnienie mieszkańców Gminy Cieszków dogodnych warunków rozwoju oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji, chociaż należy pamiętać, że przyznaje on „pierwszeństwo” mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Przyczynić się ma do osiągnięcia następujących celów ww. strategii:

- zapewnienie dostępu do różnicowanych usług społecznych osobom chorym, niepełnosprawnym oraz wchodzącym w wiek senioralny,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków wychowania i rozwoju.

Zgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cieszków

GPR jest zgodny przede wszystkim z następującymi kierunkami rozwoju gminy Cieszków, określonymi w suikzp:

- Zapewnienie mieszkańcom ogólnodostępnej i różnorodnej oferty usługowej (kultury, handlu, gastronomii, rzemiosła, sportu, wypoczynku i rekreacji).
- Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej poprzez wykorzystanie dawnych zespołów pałacowo-parkowo-folwarcznych i przystosowanie ich do pełnienia nowych funkcji oraz poprzez budowę bazy hotelowej, a także realizację urządzeń i obiektów terenowych.
- Ochrona dziedzictwa środowiska kulturowego poprzez poprawę jakości przestrzeni urbanistycznej (rewaloryzacja i odbudowa zabytków architektury i budownictwa oraz powiązanej z nimi w formie parków, ogrodów, alei i szpalerów zieleni) oraz tworzenie różnych form ochrony.

V.ODNIESIENIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LOKALNEGO

V.1. Określenie zmian w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego.

Nie przewiduje się konieczności zmian w uchwałach definiujących politykę mieszkaniową gminy, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji.

W związku faktem podjęcia decyzji o przygotowaniu uchwały rady gminy dotyczącej zasad powoływania i funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji w okresie 3 miesięcy od uchwalenia GPR, nie istnieje uchwała, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, a co za tym idzie - nie ma możliwości wprowadzenia zmian do jej treści. Natomiast w Gminnym Programie Rewitalizacji zawarto ogólne zapisy dotyczące funkcjonowania KR, które będą uwzględnione w uchwale poświęconej powołaniu tego ciała.

V.2. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Nie ma konieczności wprowadzania zmian wynikających z przyjęcia GPR i zaplanowanych w nim przedsięwzięć rewitalizacyjnych do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cieszków ani miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Kierunki zmian przestrzennych stanowi Załącznik do GPR.

V.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji, w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewiduje się możliwość ustanowienia na 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji - zgodnie z dyspozycją ustawy - będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy.

V.4. Zapisy wynikające z art. 166 ust. 1 Prawo wodne

Obszar rewitalizacji gminy Cieszków nie znajduje się na terenie, na którym występuje ryzyko czy zagrożenie powodziowe, zatem nie obowiązują tu właściwe dla takich terenów zakazy.

Spis tabel

Tabela 1 Zestawienie wskaźników dla gminy i obszaru oraz podobszarów rewitalizacji w gminie Cieszków.....	4
Tabela 2 Realizacja celów procesu rewitalizacji przez przedsięwzięcia rewitalizacyjne.	15
Tabela 3 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cieszków na lata 2023-2030.....	20
Tabela 4 Karta monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.	21
Tabela 5 Wskaźniki zmiany na obszarze rewitalizacji.....	21

Załącznik – Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji